

Kære alle sammen.

Tak, fordi jeg må være med i dag. Det har jeg oprigtigt glædet mig til.

For folkemøder på de danske bjerge er fællesskabets udsigtsposter.

Grundtvig bemærkede ganske vist, at andre lande har "langt højere bjerge" end os. Ja, hos os er bjerg jo kun bakke.

Men vi tager gerne til takke med bakketoppen. Den rummer en storhed, som passer præcis til os. Det solide. Det jordbundne. Det folkelige.

Tag en bakketop, en mindesten og grønne bøgetræer. Tilsæt orkester, fællessang og gymnastikopvisning.

Så har vi den danske sommers beat. Det danske demokratis hjerteslag.

I en tid præget af facebook, videoklip og TV-nyheder fra indland og udland er det vigtigt at holde fast i møder som i dag. Spillevende folkemøder, hvor vi er sammen menneske til menneske. Hvor vi bekræfter vores fællesskab.

* * *

Folkemødet her på Ejer Bavnehøj har det vigtige sigte at erindre den danske befolkning om danskerne syd for grænsen. At gøre mindretallet synligt for os danskere nord for grænsen. Understrege båndet mellem Danmark og de danske sydslesvigere.

Og det er der god grund til. For den dansk-tyske mindretalsmodel er ganske unik. Modbilledet er skræmmende, men desværre også udbredt. Tænk på Balkan i 90'erne. Tænk på de blodige borgerkrige mellem stridende nationer, der var fanger i påtvungne stater.

Mange andre steder i verden er grænselande kim til ufred – hos os er grænselandet en spire til godt naboskab.

Andre steder bekriger flertallet mindretallet – hos os beriger mindretallet flertallet.

Andre steder tyer mindretallet til desperate udveje og vildveje – hos os er alle borgere på lige fod, uanset deres nationale og kulturelle tilhørsforhold.

Ja, mange kan lære – og mange ønsker at lære – af den måde, vi gør det på. Gennem fred, frivillighed og folkestyre.

Før var grænselandet det, der skilte Danmark og Tyskland. Nu binder det os sammen politisk og kulturelt. Mindretalspolitikken er en fast grund under det gode dansk-tyske forhold – og mindretalspolitikken er også i udvikling.

I år er det 90 år siden, Sønderjylland blev genforenet med Danmark. "De skal ikke blive glemt" lød det dengang fra Venstre-statsminister Niels Neergaard. Og de ord har skiftende danske statsministre lige siden levet op til, uanset partifarve. De ord har det danske Folketing og den danske stat levet op til.

Det er ikke bare ord. Det er handling. Vi tager nye skridt. Vi bekræfter fællesskabet.

Nord for grænsen er et af de seneste eksempler den valgordning, der blev indført i de sønderjyske kommuner i forbindelse med strukturreformen, til gavn for det tyske mindretal. Jeg havde selv den glæde at forhandle ordningen på plads som indenrigsminister. En valgordning, der er på forkant med udviklingen i resten af Europa.

Og tidligere i år vedtog et enigt Folketing loven om tilskud til det danske mindretal.

Syd for grænsen kunne vi glæde os over, at der i 1985 blev indført ligestilling af elevtilskud mellem danske og tyske skoler. I 1990 blev det bestemt i delstatens forfatning, at det danske mindretal og den frisiske folkegruppe har krav på "beskyttelse og støtte". I 2008 vedtog Nordfrislands amt en lignende bestemmelse.

Det er summen af de mange skridt fremad, der gør den dansk-tyske mindretalsmodel unik. Vi fornyr os. Vi udvikler vores fællesskab.

Sådan skulle vi gerne fortsætte.

Helt centralt i alt dette står de danske skoler. Skolerne er livsnerven i det danske mindretal. Skolerne er omdrejningspunktet i det nære: sproget, familien, fællesskabet. Skolerne er det sted, man mødes om at være danske.

Derfor har det også vakt bekymring i den danske regering, at den slesvig-holstenske landsregering påtænker at reducere elevtilskuddet til det danske mindretals skoler i forbindelse med den kommende finanslov.

Jeg hæfter mig selv ved det principielle spørgsmål i sagen: At den hidtidige ligestilling mellem mindretal og flertal så vil ophøre. At de danske skoler dermed ikke længere i praksis har status som offentlige skoler for mindretallet.

Vi har fra regeringens side naturligvis drøftet sagen med vores tyske kolleger og jeg har aftalt med ministerpræsident Carstensen, at vi nu nedsætter et hurtigt arbejdende embedsmandsudvalg, som skal se på de faktuelle forhold omkring de danske og de tyske tilskud til mindretallene.

I sidste ende er det en sag, som skal løses i den samarbejdets ånd, der i mange år har præget de fortrinlige relationer mellem vore to lande. Vi har før haft problemer, som vi har løst ved at sætte os om bordet og tale sammen menneske til menneske. Det mest markante eksempel er de forhandlinger, der i 1955 førte til udstedelsen af København-Bonn-erklæringerne.

At mødes som mennesker. Menneske til menneske. Det er sådan, man løser konflikter. Vi skal blive ved med at gå fremad. Vi skal vise verden et godt eksempel.

I de ufrie lande falder alting sammen, når man styrker mindretallene. Så eksploderer det hele. I de ufrie lande deler man nemlig bare en fælles trældom. Så dér kæmper man om at være den stærke, der kan tryne den svage.

I de frie lande forholder det sig lige modsat. I de frie lande deler man nogle fælles muligheder, når man styrker mindretallene i et frit samfund, styrker man derfor også fællesskabet.

* * *

Vi lever i en tid, hvor vi mennesker ikke lader os begrænse af landegrænser. En dansk

virksomhed kan så let som ingenting placere en afdeling i Kina. En kinesisk virksomhed kan så let som ingenting placere et forskningscenter i Danmark. Danske unge kan studere på Harvard og vende klogere hjem. Indiske ingeniører og tyske sygeplejersker kan arbejde i Danmark og bidrage med deres ekspertise.

I en tid, hvor globaliseringen på den måde udvisker grænser, så er det ekstra vigtigt at bevare både en national stolthed og en national selvfølelse. Vi har kort sagt brug for et ståsted.

Vi skal vide, hvem vi er, hvor vi kommer fra, og hvad vi kan. Så det er muligt for os at få gavn af, lære af og lade os inspirere af andre. Mennesker med rødder i fjerne lande og traditioner. De har også muligheden for at berige vores fællesskab.

Når vi ved, hvem vi er, og hvor vi kommer fra, så er det muligt at fortælle dem, der kommer til Danmark, hvad vi forventer, hvad de kan regne med, og hvad de ikke kan regne med.

Når vi forventer, at mennesker, der kommer hertil, skal blive en del af fællesskabet, så må vi ikke gå og putte med vores danskhed. Vi skal være stolte af den.

Hvordan kan vi ellers regne med, at andre skal respektere den?

* * *

Det danske mindretal i Sydslesvig viser ikke alene vejen for mindretal i resten af verden. Det danske mindretal viser også en vej for os i Danmark ved at holde fast i de stærke danske værdier, som hele Danmark har brug for at blive erindret om i dag.

Det, vi har til fælles i historien og traditionen, det skal vi holde i hævd.

Det er vores rødder, som vi skal suge kraft af, så vi kan vokse og gro, folde os ud og sætte nye grene i en ny verden.

Vi har i særlig grad brug for stærke rødder netop i disse år, hvor voldsomme vinde er slået ind over Danmark.

I en årrække var vi forkælede af medvind. Vi er blevet båret fremefter. Med den internationale krise skiftede vindretningen dramatisk. Med ét slag blev vores vilkår ændret.

Danmark er blevet fattigere. Vi har mistet eksport. Vi har tabt arbejdspladser. Der er røget grene af træet, kunne man sige.

Det er nye tider i Danmark. I nye tider har vi brug for stærke rødder.

Vi har også brug for et klart udsyn. Vi skal hæve os over dagligdagens genvordigheder og de flade marker. Komme op på bjerget – eller bakken – få vind i håret og skue ud over det danske land.

Hvor gør vi det bedre end her på Danmarks højest beliggende folkemøde?

Ja, jeg ved godt, at det med højden har været til diskussion. Kloge folk har målt og målt efter. Hvilken top er Danmarks højeste? Der er ingen tvivl om, at Ejer Moræneryg er Danmarks Himalaya. Men hvilken af toppene, der så er Mont Everest, det er et

tæt opløb, som ikke blev vundet af Ejer Bavnehøj. Men derfor er folkemødet på Ejer Bavnehøj stadig Danmarks højest placerede folkemøde. Lad os holde fast i det.

Vi er til vejr. Og når vi skuer ud, er det et smukt syn. Danmark er et dejligt land. Det er det i kraft af generationer af hårdtarbejdende og handlekraftige danskeres indsats.

Vi har velstand i stedet for sult og nød. Skoler i stedet for børnearbejde. Et sandt demokrati i stedet for undertrykkelse. Ligestilling mellem kvinder og mænd. Frihed til selv at forme vores liv.

Alt det, jeg har kaldt "den danske drøm".

Vi står alle sammen på skuldrene af generationer, der har kæmpet for at nå så langt. Det er vores fælles ansvar – og pligt – at kæmpe videre i en ny tid.

Der er stadig masser af kampe at kæmpe. Ikke mindst en kamp for, at der kan være nok til os alle - også i fremtiden.

Min dagsorden er derfor klar: Vi skal igen skabe vækst og velstand i Danmark som forudsætning for varig velfærd. Som forudsætning for at kunne udleve den danske drøm også om 5, 10 og 20 år.

Vi skal ikke fordele penge, vi ikke har. Vi skal derimod tjene penge, så vi også i fremtiden har råd til et godt og trygt samfund.

Uden ny vækst ingen varig velfærd.

For at skabe vækst skal vi mobilisere alle ressourcer.

Det har vi danskere altid været gode til, uanset hvor mange storme, vi er blevet ramt af.

Efter krigen i 1864 forstod vi, at vores lands overlevelse afhang af, at alle dele af landet kunne blomstre. Vi havde ikke råd til ødselhed med vores menneskelige ressourcer. Alt skulle sættes i gang.

Og Danmark bestod. Vi bestod tidens prøve. I disse år står vi igen i et vadested mellem en gammel tid og en ny. Og igen er det vores opgave at mobilisere alle ressourcer.

Det kan vi gøre ved at trække på de kræfter, der slumrer i vores historie og i vores kultur. I vores danskhed. Det kan vi gøre uanset, hvilken side af grænsen vi kommer fra – med hver vore konkrete erfaringer.

Det er mit budskab til jer i dag. Vi har brug for hinanden. Til at styrke hinanden.

Som H.C. Andersen skrev: "En gang du herre var i hele verden – bød over England – nu du kaldes svag".

Sådan kan vi også tænke i dag. Men på samme måde som H.C. Andersen kan vi trække på hinanden og erklære: "Et lille land - og dog så vidt om jorden - end høres danskes sang og mejselslag."

Det er det, der er vores opgave nu. At få væksten igen og genvinde det tabte.

Fortsat godt møde!

Tak for ordet.